

Innst. 333 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 16 S (2010–2011)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling for 2010

Til Stortinget

1. Sammendrag

Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling for valgperioden 2009–2013 består av følgende representanter:

<i>Medlemmer</i>	<i>Varamedlemmer</i>
Karin S. Woldseth (FrP), leder	Anette Trettebergstuen (A)
Lise Christoffersen (A), nestleder	Tor Bremer (A)
Håkon Haugli (A)	Øyvind Vaksdal (FrP)
Sylvi Graham (H)	Ingjerd Schou (H)
Karin Andersen (SV)	Geir Pollestad (Sp)

Komitévervene er fordelt som følger:

<i>Komité</i>	<i>Medlem</i>	<i>Varamedlem</i>
Den faste komité	Karin S. Woldseth	Lise Christoffersen
Komiteen for politiske saker	Karin S. Woldseth	Lise Christoffersen
Komiteen for økonomiske saker og utvikling	Ingjerd Schou	Geir Pollestad
Komiteen for sosial-, helse- og familiespørsmål	Karin Andersen	Ingjerd Schou
Komiteen for overvåking av medlemskapsforpliktelsene	Lise Christoffersen, Karin S. Woldseth, Øyvind Vaksdal	
Komiteen for kultur, vitenskap og utdanning	Sylvi Graham	Tor Bremer
Komiteen for flyktninge- og befolkningsspørsmål	Anette Trettebergstuen	Øyvind Vaksdal
Komiteen for miljø- og landbruksspørsmål	Tor Bremer	Karin Andersen
Komiteen for juridiske saker og menneskerettigheter	Øyvind Vaksdal	Håkon Haugli
Komiteen for likestillingsspørsmål	Håkon Haugli	Anette Trettebergstuen

1.1 Generelt

Europarådet ble opprettet i 1949. Europarådets parlamentarikerforsamling (PACE) har i dag 47 medlemsland. Europarådet har til hovedformål å arbeide for styrking av menneskerettighetene, demokrati og rettsstaten i medlemslandene. Organisasjonen spiller også en viktig rolle i forbindelse med valgobservasjoner og i overvåkningen av medlemskapsforpliktelsene til land som nylig har blitt medlemmer.

Organisasjonens hovedsete og faste sekretariat ligger i Strasbourg.

PACE består av representanter for medlemslandenes nasjonalforsamlinger, totalt 318 medlemmer (og 318 varamedlemmer). PACE består av hovedforsamlingen, og i tillegg er det etablert ti faste komiteer: for politiske saker, for økonomiske saker og utvikling, for juridiske saker og menneskerettigheter, for sosial-, helse- og familiespørsmål, for flyktninge- og befolkningsspørsmål, for kultur, vitenskap og utdanning, for miljø- og landbruksspørsmål, for likestillingsspørsmål, for reglements- og immunitets-spørsmål og for overvåking av medlemslands forpliktelser. Det er også etablert en rekke underkomiteer. Forsamlingens president velges for toårsperioder, og nåværende president, Mevlüt Çavuşoğlu, ble valgt i januar 2010. Selv om Forsamlingen kun har rådgivende funksjoner, spiller den i praksis en betydelig rolle i Europarådet. Den vedtar resolusjoner og anbefalinger til medlemslandenes parlamenter og regjeringer på en rekke områder og overvåker de nye medlemslandenes overholdelse av sine medlemskapsforpliktelser. Det avholdes fire årlige hovedsesjoner i Strasbourg, vanligvis siste arbeidsuke i januar, april, juni og september. I tillegg holder de faste komiteene en rekke møter i løpet av året.

1.2 Hovedspørsmål

Generalsekretær Thorbjørn Jaglands reforminitiativ preget arbeidet i store deler av året. Reformens hovedmål er å revitalisere Europarådet som politisk organ, konsentrere arbeidet på færre prosjekter og områder hvor organisasjonen har et komparativt fortrinn. Viktige mål er: styrket politisk lederskap, reform av budsjettet, gjennomgang av kommunikasjonsområdet, internkontroll og evaluering, evaluering av organisasjonens aktiviteter, herunder tilstedeværelse og representasjon utenfor Strasbourg, administrative endringer samt reform av Den europeiske menneskerettighetsdomstol. Jagland har fått god støtte i parlamentarikerforsamlingen for sine forslag, og reformarbeidet vil fortsette inn i 2011. I PACE resulterte reformfokuset i flere diskusjoner rundt Europarådet generelt, men også hva som kan gjøres av konkrete tiltak i parlamentarikerforsamlingen for å sikre bedre utnyttelse av ressursene og mer effektivt

arbeid. Hvilke tema og saker som egentlig bør ha en plass på forsamlingens agenda, var spesielt i fokus. En ad-hoc komité for PACE-reform ble opprettet.

Tema som preget sakskartet for 2010 var blant annet situasjonen for romfolket i Europa, Midtøsten, islam og islamofobi, pandemihåndtering, Nord-Kaukasus og medisinsk behandling for kvinner. Den norske delegasjonen tok aktivt del i debatter under alle disse temaene.

Under høstsesjonen ble det avholdt hastebatt om romfolket. Det ble fra mange understreket at det er uakseptabelt at en hel gruppe gjøres ansvarlig for kriminelle handlinger utført av noen, og at dette medfører innskrenkninger i alles rettigheter og i flere tilfeller også retur til opprinnelseslandet. Flere påpekte at den politiske debatten må skille mellom de ansvarlige på den ene siden og gruppen som sådan på den andre siden. Enkelte viste til at de landene hvor romfolket ofte kommer fra (for eksempel Romania), ikke har gjort nok for å integrere og sikre romfolkets rettigheter. PACE understreket at myndigheter på alle nivåer må avstå fra nedsettende omtale som kan bidra til å fremme intoleranse og diskriminering. Samme budskap gikk også til media. Generalsekretær Thorbjørn Jaglands initiativ om avholdelse av et høynivåmøte i Strasbourg i oktober 2010 ble ønsket velkommen.

En resolusjon kritisk til menneskerettighetssituasjonen i Nord-Kaukasus ble enstemmig vedtatt under junisesjonen. Resolusjonen anmodet om å ivareta menneskerettighetene og rettsstatsprinsipper i bekjempelsen av terrorisme i Nord-Kaukasus.

Forslaget til en resolusjon om retten til å nekte kvinner lovlig medisinsk behandling på grunn av samvittighetskvaler fordret debatt på høstsesjonen. Resolusjonen ble vedtatt med liten margin, mens utkastet til anbefaling til Ministerkomiteen på samme tema ikke fikk tilstrekkelig flertall.

Økt ekstremisme i dagens Europa som gir seg utslag i form av rasisme og fremmedfrykt, var også tema på høstsesjonen. Det ble understreket at politikere må ta et moralsk ansvar, og det ble vist til den økte støtten som ekstremistiske partier nyter i en rekke europeiske land. En resolusjon som ba regjeringene føre en klar innvandringspolitikk, ledsaget av en adekvat integreringspolitikk, ble vedtatt. Videre foreslo den å utarbeide en internasjonal rettslig mekanisme for å få en slutt på alle former for finansiell støtte til ekstreme grupper. Det ble understreket at lovgivningen må straffe dem som oppfordrer til vold, rasistisk motivert diskriminering og intoleranse, herunder islamofobi.

Wojciech Sawicki fra Polen ble valgt som ny generalsekretær for parlamentarikerforsamlingen under høstsesjonen (tiltredelse per 1. februar 2011).

2010 viste igjen at PACE er et forum for debatt og konsensusbygging, også rundt kontroversielle temaer.

Det ble også i 2010 gjennomført fire delsesjoner. På grunn av utfordringer med hensyn til vulkanutbruddet på Island var den norske delegasjonen forhindret fra å delta på vårsesjonen. I tillegg til deltakelse på tre delsesjoner var delegasjonens medlemmer aktivt deltakende på en rekke komitémøter gjennom hele året. Medlemmer fra delegasjonen deltok også i valgobservasjoner i Aserbajdsjan og Moldova. Lise Christoffersen (A) ble utnevnt som rapportør for Moldova.

Delegasjonen til PACE tok arbeidet i parlamentarikerforsamlingen også med hjem til Stortinget. I november ble den internasjonale dagen for bekjempelse av vold mot kvinner markert på Stortinget i samarbeid med kampanjen Hvitt Bånd Norge. Dagen ble fulgt opp av en rundebordskonferanse sjette desember hvor organisasjoner og instanser som arbeider aktivt i felt, ble invitert til debatt.

1.3 Delegasjonens arbeid i 2011

Delegasjonen ønsker å opprettholde et høyt aktivitetsnivå også i 2011. Nye verv for enkelte delegasjonsmedlemmer vil innebære økt aktivitet. Delegasjonsleder Karin S. Woldseth (FrP) vil som representant for parlamentarikerforsamlingen møte i Venezia-kommisjonen. Woldseth er også valgt som visepresident for PACE i 2011 og vil således møte i parlamentarikerforsamlingens byrå. Rapportøroppdragene på Bosnia og Moldova videreføres. Rettslig komités junimøte vil avholdes i Oslo og vil gi delegasjonen god anledning til å sette søkelyset på rettslige problemstillinger i Norge som kan være relevant i en europeisk sammenheng. I randen av komitémøtet vil man samarbeide med Helsingforskomiteen om et menneskerettighetsseminar.

Reformarbeidet i Europarådet vil være et av de temaene delegasjonen vil fokusere på dette året. Migrasjon, spesielt i lys av de politiske omveltningene i Nord-Afrika, vil også vies oppmerksomhet.

Et mål for 2011 er å i økende grad trekke veksler på arbeidet i PACE når det gjelder saker som tas opp i Stortinget. Gjennom spørsmål og interpellasjoner

ønsker delegasjonen å rette fokus mot europarådssaker som er relevante også i Norge.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Laila Gustavsen, Eva Kristin Hansen, Svein Roald Hansen, Sverre Myrli, Tore Nordtun og Willy Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Morten Høglund, Siv Jensen, Peter N. Myhre og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Ivar Kristiansen og lederen Ine M. Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, merker seg at selv om Europarådets parlamentariske forsamling kun har rådgivende funksjoner, spiller den en betydelig rolle i utformingen av Europarådets politikk og prioriteringer.

Komiteen merker seg også det omfattende reformarbeid som Europarådets nye generalsekretær Torbjørn Jagland har iverksatt, med hovedmål å revitalisere Europarådet som politisk organ. Dette er et arbeid som støttes godt opp av parlamentarikerforsamlingen og den norske delegasjon.

Komiteen er tilfreds med at den norske delegasjonen har deltatt aktivt i Europarådets debatter, som bl.a. debatter om Midtøsten-konflikten, romfolkets situasjon, Nord-Kaukasus, økt ekstremisme i Europa og medisinsk behandling av kvinner.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 16 S (2010–2011) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling for 2010 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 18. mai 2011

Ine M. Eriksen Søreide

leder

Ivar Kristiansen

ordfører

